

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 17 października 2025 roku

Sprawa: Odpowiedź MF na interpelację poselską nr 12519
Znak sprawy: PT3.054.6.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 12519 Pana Posła Michała Wosia, w sprawie wprowadzenia obowiązkowego terminu płatności faktur do 30 dni oraz możliwości rozliczania podatku VAT wyłącznie od faktur faktycznie opłaconych, w odpowiedzi na sformułowane pytania uprzejmie informuję.

1. Czy Ministerstwo Finansów rozważa wprowadzenie rozwiązania ustawowego, które umożliwiłoby przedsiębiorcom odprowadzanie podatku VAT wyłącznie od faktycznie zapłaconych faktur?

Ministerstwo Finansów nie rozważa wprowadzenia takiego rozwiązania z uwagi na to, że podatnik na gruncie obowiązujących regulacji w obszarze VAT dysponuje już obecnie rozwiązaniami, z których może skorzystać na wypadek problemów z płatnościami ze strony kontrahentów.

Metoda kasowa rozliczeń VAT jest wyjątkiem od generalnej zasady memoriałowej rozliczeń VAT. Metoda kasowa, uzależniająca moment powstania obowiązku podatkowego od momentu otrzymania całości lub części zapłaty, jest dobrowolna. Oznacza to, że metodę kasową rozliczeń w VAT już obecnie może wybrać większość podatników VAT.

W Polsce obowiązuje maksymalny dopuszczony na podstawie dyrektywy VAT¹ limit 2 mln euro, uprawniający do stosowania metody kasowej.

W zgodzie z przepisami dyrektywy VAT, metoda kasowa polega na kalkulacji VAT należnego i VAT naliczonego zasadniczo od zapłaconych faktur (sprzedażowych i zakupowych). Podatek VAT należny ujmowany jest w dacie zapłaty za fakturę przez

¹ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE. L Nr 347, str. 1, z późn. zm.).

nabywcę, a podatek VAT naliczony odliczany w dacie dokonania zapłaty za zakup. Efektywnie dochodzi zatem do przesunięcia rozliczenia VAT na moment płatności.

Pomimo możliwości wyboru tej metody, rozwiązanie to nie jest popularne. W Polsce obecnie jest ok. 94% podatników, którzy mogą wybrać metodę kasową rozliczeń w VAT. Obecnie korzysta z niej tylko ok. 1,06% podmiotów uprawnionych.

Instrumentem wpływającym na zmniejszenie zatorów płatniczych i udrożnienie obrotu gospodarczego pomiędzy podatnikami podatku od towarów i usług (podatnikami VAT czynnymi) jest również ulga na złe długi.

Do skorzystania z tzw. ulgi na złe długi mają prawo podatnicy (po spełnieniu warunków określonych w ustawie o VAT²) w przypadku wierzytelności, która nie została uregulowana w ciągu 90 dni od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze. W takiej sytuacji wierzyciel ma prawo do dokonania korekty podatku należnego, który wcześniej został wykazany w deklaracji podatkowej.

Natomiast dłużnik w przypadku nieuregulowania należności w terminie 90 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze, zobowiązany jest do korekty odliczonej kwoty podatku VAT wynikającej z tej faktury, w rozliczeniu za okres, w którym upłynął 90 dzień od dnia upływu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze.

2. Czy Ministerstwo rozważa wprowadzenie przepisów ustanawiających obowiązkowy termin płatności faktur do 30 dni jako standard w obrocie gospodarczym, z sankcjami za jego naruszenie?

5. Czy rząd planuje przedstawić kompleksowy program legislacyjny wspierający przedsiębiorców poprzez eliminację konieczności kredytowania Skarbu Państwa oraz ograniczenie patologii zatorów płatniczych?

Ze względu na problematykę poruszoną w pytaniach nr 2 i 5 odpowiedzi na te pytania zostaną przedstawione łącznie.

W ślad za informacjami przekazanymi przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministerstwo Rozwoju i Technologii w zakresie postulatu obowiązkowego terminu płatności faktur do 30 dni, uprzejmie informuję, że – w związku z trwającymi pracami w Radzie UE – nie planuje się procedowania w najbliższym czasie kompleksowej nowelizacji ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych³. Podjęcie na szczeblu krajowym, z własnej inicjatywy, zmian w tym zakresie, bez wiedzy o ostatecznym kierunku i zakresie aktu unijnego regulującego te kwestie, mogłoby okazać się przedwczesne, a nawet wywołać negatywne konsekwencje systemowe.

Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego nowych rozwiązań mających na celu zwalczanie opóźnień w płatnościach powinno być bowiem uzależnione od wyników prac legislacyjnych prowadzonych na poziomie Unii Europejskiej.

² Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 775, z późn. zm.).

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1790.

Polska wyraziła pozytywny stosunek do kierunków i koncepcji zawartych w projekcie, jednak duża część pozostałych państw członkowskich przedstawiła do niego szereg uwag. Niezbędne stało się więc wypracowanie kompromisowej wersji – podczas polskiej prezydencji w I poł. tego roku nasz kraj czynił daleko posunięte starania, by przełamać impas. Obecnie zadanie to leży w gestii Danii.

Projekt rozporządzenia przewiduje m.in. 30-dniowy termin zapłaty obowiązujący w transakcjach handlowych pomiędzy przedsiębiorcami oraz pomiędzy organami publicznymi i przedsiębiorcami, jak również szereg regulacji sankcyjnych, co ma przyczynić się do poprawy praktyki płatniczej stron transakcji handlowych, a także chronić wierzycieli przed negatywnymi skutkami opóźnień w płatnościach.

W szczególności zatem należy zwrócić uwagę, iż w przypadku przyjęcia nowego rozporządzenia w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych w wersji zaproponowanej przez Komisję Europejską w październiku 2023 r. obowiązywałby 30-dniowy termin zapłaty, bez potrzeby wprowadzania do polskiego porządku prawnego dodatkowych przepisów prawnych w tym zakresie. Rozporządzenie będzie bowiem obowiązywało bezpośrednio, w związku z czym nie będzie wymagało formalnej transpozycji do polskiego porządku prawnego.

Niezależnie od powyższego, informuję, że ustawa o *przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* już teraz określa m.in. maksymalne terminy płatności w obrocie profesjonalnym. Przepisy mają zastosowanie do transakcji handlowych, które zostały zdefiniowane jako umowy zawarte w związku z wykonywaną działalnością pomiędzy stronami wskazanymi w art. 2 ustawy (m.in. pomiędzy przedsiębiorcami), których przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi.

Ustawa nie ustala jednego maksymalnego terminu zapłaty. Jest on zróżnicowany w zależności od rodzaju kontrahentów, którzy zawierają umowę. W transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, chyba że strony w umowie wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem że ustalenie to nie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela. Natomiast jeżeli dłużnikiem zobowiązanym do zapłaty za towary lub usługi jest duży przedsiębiorca, a wierzycielem jest mikroprzedsiębiorca, mały przedsiębiorca albo średni przedsiębiorca, maksymalny termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi i nie podlega on wydłużeniu.

W celu ochrony wierzycieli, w ustawie o *przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* przewidziano również rozwiązania dotyczące m.in.

1) automatycznego zastosowania terminu ustawowego, po upływie którego wierzycielowi będą przysługiwały odsetki za opóźnienie, jeżeli postanowienia umowne przewidują dłuższy termin zapłaty niż maksymalny termin wskazany w ustawie,

- 2) rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, której wysokość jest różna w zależności od wysokości zaległego świadczenia pieniężnego i może wynosić równowartość 40, 70 lub 100 euro,
- 3) zwrotu poniesionych kosztów odzyskiwania należności przewyższających kwotę rekompensaty,
- 4) odsetek ustawowych,
- 5) dodatkowego instrumentu o charakterze administracyjnym motywującego dłużników do terminowego regulowania płatności, tj. administracyjne kary pieniężne nakładane przez Prezesa UOKiK na podmioty, które nadmiernie opóźniają się z regulowaniem swoich zobowiązań.

3. Jakie analizy przeprowadzono w zakresie wpływu takich rozwiązań na budżet państwa oraz płynność przedsiębiorstw?

4. Czy Ministerstwo analizowało doświadczenia innych państw członkowskich UE, w których funkcjonuje zarówno system rozliczania VAT od płatności, jak i rygorystyczne terminy płatności faktur, i jakie wnioski płyną z tych analiz dla Polski?

Ze względu na problematykę poruszoną w pytaniach nr 3 i 4 odpowiedzi na te pytania zostaną przedstawione łącznie.

W zakresie stosowania metody kasowej w podatku VAT analizie podlegały informacje na temat regulacji obowiązujących w państwach członkowskich UE w zakresie rozliczania VAT metodą kasową⁴. Zdecydowana większość państw członkowskich UE dopuszcza warunkowo możliwość zastosowania metody kasowej rozliczania VAT w ściśle określonych okolicznościach. Natomiast przykładowo w Czechach i Danii metoda kasowa nie funkcjonuje. Polska z limitem 2 mln euro należy do grupy państw członkowskich UE stosujących maksymalny dopuszczony na podstawie dyrektywy VAT limit, uprawniający do stosowania metody kasowej (analogiczny limit stosują przykładowo Grecja, Malta, Włochy, Irlandia). Jednocześnie prowadzone analizy wykazały, że wprowadzenie obowiązkowej metody kasowej stałoby w sprzeczności z zasadami dyrektywy VAT.

W zakresie terminów płatności faktur Ministerstwo Rozwoju i Technologii ani Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie dysponują takimi analizami, jak już wspomniano, na tym etapie, biorąc pod uwagę trwające na forum unijnym prace, nie jest rozważane wprowadzenie takiego rozwiązania na gruncie przepisów krajowych. Dodatkowo już obecnie na tle ustawodawstw innych państw UE, Polska posiada jeden z najbardziej daleko idących systemów w zakresie ochrony wierzycieli przed skutkami zatorów płatniczych (pkt 2 odpowiedzi).

Stosowne badania mające na celu potwierdzenie, że przedsiębiorstwa z sektora MŚP borykają się z nieuczciwymi praktykami w sferze opóźnionych płatności zostały natomiast w ostatnim czasie przeprowadzone przez Komisję Europejską.

⁴ Informacje dla potrzeb tych analiz zostały pozyskane z bazy IBFD.

Wyniki tych badań miały być przedstawione przez Komisję Europejską na najbliższym posiedzeniu grupy roboczej Rady UE ds. konkurencyjności i wzrostu.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów